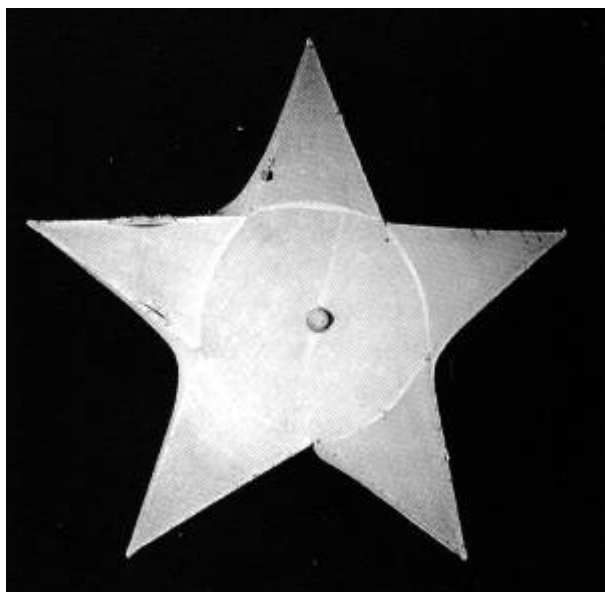

Helligtrekongersspillet

Helligtrekonger-stjerne. Foto: J. M. Dancke/DF

I Egersund levde et gammelt middelaldersk spill til langt opp mot 1900-tallet. Det var Helligtrekongersspillet, som fant sted på Helligtrekongersdag den 6. januar, altså 13. dag jul.

Den kvelden gikk en prosesjon av voksne og halv voksne menn gjennom byens gater på symbolsk leting etter Jesusbarnet. Lederen bar en stor lysende stjerne, opp til en halv meter mellom spissene. Den var kledd med oljet papir eller tøy som lyset skinte gjennom. Prosesjonens andre deltakere var de hellige tre konger og Herodes. De bar alle kongelig antrekk med hvit skjorte, blå bukse, rødt skjerf om livet, krone på hodet og en lang stokk eller et septer i hånden.

Prosesjonen tok inn i hjem hvor de hadde gitt beskjed om at de ville komme og således var ventet. Lederen gikk først inn og stilte seg i et hjørne innerst i stuen. Deretter kom Herodes og de tre vise menn. Stjernebæreren sa fram en hilsen, så sang hele følget en sang som visstnok besto av 20 vers.

Så bar det videre til neste hus, men ikke før det hadde vanket både tørt og vått. Det som ikke ble fortært på stedet, ble helt opp i medbrakte spann og fortært privat senere på kvelden. En blanding av øl, vin og brennevin i samme dunk hadde sterk virkning når brygget ble fortært. Som oftest endte det ille og vakte forargelse i byen.

I 1870-åra fordømte sogneprest og prost Christen Nygaard Helligtrekongersspillet hardt. Han klarte til slutt å få satt en stopper for denne gamle tradisjonen, men skikken levde videre privat.¹⁾

¹⁾

Kilde: Egil Harald Grude: Egersund byhistorie, B1, s. 196 f., 373

© Egersund byhistoriske leksikon
<https://www.dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 18.04.2026 11:53.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>